

JENNIFER A. NIELSEN

We know

JENNIFER A. NIELSEN (n. 10 iulie 1971) este o foarte cunoscută și apreciată autoare de romane *fantasy* pentru copii și adolescenți. Seria de cărți *The Ascendance* a ajuns deja la al cincilea volum și este un bestseller *New York Times* și *USA Today*. Nielsen a mai scris și alte două trilogii: seria *Traitor's Games* și seria *Mark of the Thief*, cea de-a doua fiind considerată la rândul ei un bestseller *New York Times*. Printre celelalte romane ale autoarei se numără și volumul *Noaptea despărțirii* (Arthur, 2022).

Jennifer colecționează cărți vechi, adoră piesele de teatru și este de părere că o după-amiază liniștită petrecută pe drumuri de munte reprezintă un moment aproape perfect.

Trăiește în nordul statului Utah alături de soțul ei, cei trei copii și un câțel mereu murdar de noroi.

JENNIFER A. NIELSEN

REZISTENȚĂ

Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

youngart

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI

CAPITOLUL 1	11
CAPITOLUL 2	19
CAPITOLUL 3	25
CAPITOLUL 4	34
CAPITOLUL 5	42
CAPITOLUL 6	50
CAPITOLUL 7	55
CAPITOLUL 8	64
CAPITOLUL 9	69
CAPITOLUL 10	78
CAPITOLUL 11	82

PARTEA A II-A

CAPITOLUL 12	95
CAPITOLUL 13	105
CAPITOLUL 14	114
CAPITOLUL 15	122
CAPITOLUL 16	129
CAPITOLUL 17	137
CAPITOLUL 18	147
CAPITOLUL 19	154

CAPITOLUL 20	162
CAPITOLUL 21	170
CAPITOLUL 22	176
CAPITOLUL 23	184
CAPITOLUL 24	191
CAPITOLUL 25	199
CAPITOLUL 26	204
CAPITOLUL 27	213
CAPITOLUL 28	221
CAPITOLUL 29	229
CAPITOLUL 30	236

PARTEA A III-A

CAPITOLUL 31	247
CAPITOLUL 32	257
CAPITOLUL 33	265
CAPITOLUL 34	272
CAPITOLUL 35	278
CAPITOLUL 36	284
CAPITOLUL 37	290
CAPITOLUL 38	297
CAPITOLUL 39	304
CAPITOLUL 40	312
CAPITOLUL 41	320
CAPITOLUL 42	327
CAPITOLUL 43	331
CAPITOLUL 44	337
CAPITOLUL 45	344
CAPITOLUL 46	350
CAPITOLUL 47	353
CAPITOLUL 48	359
CAPITOLUL 49	367

CAPITOLUL 1

5 octombrie 1942
Ghetoul Tarnow, sudul Poloniei

Două minute. Acesta era timpul în care trebuia să trec de nazist.

El trebuia să-mi verifice actele și să se intereseze de motivul intrării mele în ghetou. Poate dorea câteva secunde ca să flirteze cu o poloneză drăguță. Sau poate dorea ca ea să flirteze la rându-i.

Dar nu mai mult de două minute. Cu fiecare secundă în plus putea să-și dea seama că actele mele sunt false. Că în venele mele curge sânge evreiesc, indiferent cât de ariană arăt.

— *Guten Morgen.*

Neamțul m-a întâmpinat cu un zâmbet și cu o mână pusă pe brațul meu. Am învățat de timpuriu să nu strecor nimic în mânecile hainei. Ajunge să fii prost o singură dată și jocul se termină.

Soldatul ăsta era mai tânăr decât majoritatea, ceea ce crezusem cândva că-mi va oferi un avantaj. Crezusem că

tinerii sunt mai naivi, și poate că asta era adevărat. Dar erau, de asemenea, ambițioși, dornici să-și demonstreze valoarea și pe deplin conștienți de faptul că prinderea cuiva ca mine le putea aduce o promovare timpurie.

— Guten Morgen, i-am răspuns în germană, dar cu un accent polonez perfect.

Am zâmbit din nou, ca și cum am fi fost prieteni vechi. Ca și cum n-aș fi fost la fel de dispusă să-l omor, așa cum făcea el cu poporul meu.

— *Wie geht's?*

Nu-mi păsa cum se simțea, în dimineața asta sau în oricare alta, dar am întrebat pentru că astfel îi mențineam atenția asupra chipului meu, nu asupra raniței mele.

La fel ca alte ghetouri din Polonia, cel din Tarnow fusese închis aproape de la începutul războiului, izolat de lumea exterioară. Izolat de evreii din alte ghetouri. Izolarea aceasta asigură putere totală invadatorilor germani. Puterea de a controla, de a minți și de a ucide.

În ultimele trei luni, fusesem curieră pentru mișcarea de rezistență cunoscută ca Akiva. Treaba mea era să străpung izolarea aceea, să avertizez oamenii și să-i ajut să supraviețuiască, dacă puteam. Eram însă tot mai conștienți de faptul că timpul se scurgea. Vedeam cum oamenii erau ademeniți în trenuri cu promisiuni de pâine și marmeladă, amăgiți să creadă că vor fi relocați în lagăre de muncă. Apoi erau înghesuiți în vagoane pentru vite, fără apă sau spațiu de mișcare. Iar destinația lor nu era niciodată un lagăr de muncă.

Se îndreptau spre lagărele morții, concepute pentru a ucide sute sau mii de oameni pe zi. Eu le văzusem. Fusesem îngreșoșată de ele. Îmi frânseseră inima.

Naziștii numeau lagărele acelea soluția lor la așa-zisa „problemă evreiască”.

Da, eu intenționez foarte mult să fiu problema lor.

Ceea ce însemna că acum era nevoie să rămân calmă. Imediat după intrarea în ghetou, am văzut o piață deschisă care fusese cândva parc. Acum era un loc pentru negoț, pentru cerșit, pentru oameni care nu prea aveau altceva de făcut decât să rătăcească de colo-colo și să se întrebe când le va veni sfârșitul. Poate că unii chiar și-l doreau.

Ca întotdeauna, la porțile ghetourilor existau doi gardieni naziști – al doilea purta uniformă SS, forța militară mai specializată. Lângă ei se aflau doi polițiști polonezi și doi membri ai poliției evreiești, pe care noi îi numeam OD-iști¹. Adesea erau la fel de brutali ca gestapoviștii și nu mai demni de încredere.

Mi-am întins *kennkarte* spre soldat înainte să mi-o poată cere, pentru că oricum trebuia să vadă actul de identitate, iar cele două minute ale mele erau pe jumătate expirate. Carnetul de mărimea unui pașaport conținea poza și amprentele mele. Tot restul – datele, ștampilele, informațiile personale – era fals.

Unul dintre conducătorii noștri, Șimșon Draenger, făcea toate falsurile pentru Akiva. Era atât de talentat, încât eu credeam că putea să falsifice semnătura lui Hitler și să-l păcălească pe Führer însuși. Noi vindeam actele false create de Șimșon în ghetouri ca modalitate de finanțare a Rezistenței.

— Ești Helena Nowak? a întrebat soldatul.

Am încuviințat din cap, o minciună pe care o spusese de multe ori în ultimele trei luni și pe care, cu siguranță, aveam s-o mai spun. O mie de alte fete poloneze puteau avea același nume, și exact asta era ideea. Dacă totul mergea bine, soldatul m-ar fi crezut și apoi, în clipa imediat următoare, m-ar fi uitat.

¹ *Jüdischer Ordnungsdienst*, „Serviciul de poliție evreiesc” (n. trad.).

— De ce intri azi în ghetoul Tarnow? m-a întrebat în germană.

Mi-am strâmbat fața într-o bosumflare, o expresie atent echilibrată între a lăsa să se înțeleagă că aș fi vrut să pot merge la un picnic cu el, dar nu suficient ca să-l încurajez să mă invite.

— Am șaluri pentru femei, i-am răspuns. Se apropie iarna. Pot să câștig niște bănuți.

El s-a încruntat.

— De unde ai șalurile?

— Le tricotează bunica mea.

Bunica mea, pe care o scosesem recent în mod clandestin din lagăr, stă ascunsă la o familie creștină din Cracovia. Ea le coase, le gătește și le face curat. În schimb, ei n-o trimit la moarte. Ei au considerat asta un troc corect și poate că așa este. Dacă ar fi prinși, ar fi omorâți și ei.

— Să-ți văd ranița, a cerut soldatul.

O purtam în spate și era îngustă și adâncă. Fusesse croită în mod deliberat așa. Îi ticsisem jumătatea superioară, astfel încât soldatului i-ar fi fost greu să scormonească, dacă simțea nevoia s-o facă. Dar speram să n-o facă, pentru că astăzi, șalurile groase ascundeau cartofii pe care îi strecuram ilegal înăuntru, împreună cu niște acte de identitate false. Pentru introducerea unui singur cartof, nazistul ăsta putea să mă împuște chiar aici, pe loc. Pentru actele false, pedeapsa ar fi fost mult mai rea.

M-am întors și am fredonat un cântecel în timp ce el examina ranița. În mod clar, asta era partea cea mai periculoasă a misiunii mele. Dacă i-aș fi trezit suspiciuni... Dacă ar fi vrut să-și impresioneze comandantul... Dacă s-ar fi uitat la mine și ar fi văzut evreica din interior, cea care se antrenase să-i privească drept în ochi pe

oamenii ăștia răi, să zâmbească și să-i facă să creadă că simpatizează cu felul cum îi măcelăreau poporul... Dacă el vedea *asta*, totul se sfârșea.

Dar astăzi aveam să intru. Iar mâine urma să mint pentru a intra în alt ghetou, și aveam să fac la fel în fiecare zi de mâine până la ultima mea suflare... sau a lor. După trei ani de război în care mă simțisem neajutorată în fața forței copleșitoare a armatei germane, în sfârșit făceam *ceva*. Aduceam semenilor mei o șansă de supraviețuire.

Ghetourile în sine nu însemnau o noutate pentru evrei. De multe ori de-a lungul istoriei noastre, am fost segregati cu forța, adesea în spatele unor ziduri. Și de aceea era mai greu acum să-i convingem să ne asculte. Ei credeau minciuna germană că, dacă vom coopera, vom trece peste asta, așa cum se petrecuse și în trecut. Ei doreau ca ghetourile să fie ceea ce fuseseră întotdeauna: o separare și nimic mai mult.

De data asta însă era diferit. Planul germanilor nu era să ne separe de restul populației, ci să ne elimine din populație. Să ne extermine.

Ghetourile jucau un rol-cheie în planul acela, întrucât îi suspendau pe evrei la jumătatea drumului spre orice. Erau pe jumătate înfomețați și tratați în aceeași măsură ca animale, nu doar ca oameni. Existau la jumătatea drumului dintre speranță și disperare.

La jumătatea drumului dintre viață și moarte. În ghetouri, una devenea cealaltă.

Iar eu făceam tot ce puteam ca să opresc asta.

Începusem prin contrabandă. Devenisem creativă în introducerea de obiecte: arme ascunse în pâini sau acte de identitate false cusute în căptușeala hainei; ocazional, obiectul de contrabandă îmi putea face bustul să pară mai

mare ca în realitate. Indiferent ce transportam în secret, aduceam întotdeauna locuitorilor din ghetourile acestea pecetluite informații despre ce se întâmpla în alte părți, iar apoi aflam tot ce puteam pentru a avertiza următorul ghetou.

Însă acela fusese doar începutul. Misiunea mea de azi era mai îndrăzneță ca de obicei și aveam emoții.

— Trebuie să pleci înainte să se dea stingerea în ghetou, fix la ora șaptesprezece, mi-a spus nazistul, apoi, zâmbind, a adăugat: Ieși pe poarta asta, frumușico, da?

I-am oferit și eu un zâmbet, care mi-a ridicat firea în gât. Acum nu mai puteam ieși pe poarta asta. În niciun caz, dacă el mă urmărea în mod special.

M-a lăsat să trec și apoi am intrat.

M-am întrebat dacă simțise cât de tare îmi bubuise inima acolo, dacă știuse că aveam palmele umezite de transpirație. Reușisem să trec de soldat făcându-l să creadă că eram poloneză. Acum venea partea cea mai grea: să-i conving pe ai mei că eram evreică. Pentru că dacă nu aveau încredere în mine, intrarea aici fusese timp irosit.

Am cotit pe strada cea mai apropiată, sperând să ies din raza vizuală a oricărui gardian care ar fi privit în spate. Era timpul să redevin evreică. Am pus în buzunar lăntișorul cu crucifixul catolic și mi-am repetat în șoaptă numele meu adevărat: Chaia Lindner.

Fusesem botezată după bunica mea, așa cum și ea fusese botezată după bunica ei. De fiecare dată când mă dădeam drept o fată creștină pe nume Helena, mă întrebam: „Îmi dezonzorez oare numele sau îl păstrez?”

Poate că nu conta. Eram hotărâtă să-mi urmez soarta. Aveam să fiu curieră atâta timp cât era nevoie de curiere. Aveam să fiu luptătoare, dacă era nevoie de așa ceva.

Dacă era nevoie de o martiră, aș fi fost și aceea.

Deocamdată însă, ghetoul acesta trebuia să vadă o evreică. Dacă la porțile lui îmi fusese greu să trec drept poloneză, acum nu era mai ușor să-i fac pe cei dinăuntru să aibă încredere în mine ca evreică. Eram o străină cu înfățișare de poloneză, iar asta mă făcea suspectă.

Trebuia să iau legătura cu un membru al Rezistenței locale, dar până avea să mă găsească el, am început să distribui cartofii. Ca în oricare altă situație, procedam cât mai discret posibil. Nu voiam să fiu recunoscută sau reținută. Până și printre ai mei, existau unii care m-ar fi putut raporta unui nazist dacă ar fi crezut că astfel vor mai câștiga o zi de viață pentru familia lor.

Așa că, de câte ori era posibil, distribuam alimentele copiilor, strecurându-le un cartof în săculeți sau în buzunarele hainelor, după care plecam repede mai departe. Uneori priveam înapoi pentru a le vedea ochii luminându-se când îl simțeau cu mâna, dar întotdeauna erau suficient de inteligenți ca să nu scoată cartoful la vedere și prea entuziasmați ca să se uite în jur după mine. De obicei, nici eu nu priveam înapoi. Nu merita riscul. Mă mișcam iute, cu ochii plecați, încercând să nu mă gândesc cine primise cartoful și cine fusese ignorat. Cei ignorați nu meritau foamea mai mult decât copilul al cărui săculeț se întâmplase să fie deschis, dar acesta era factorul aleatoriu al vieții. Niciodată n-aș fi putut aduce suficiente alimente pentru toți.

Chiar dacă de fiecare dată aș fi lucrat perfect, tot nu i-aș fi putut salva pe toți.

Gândul ăsta mă distrugea întotdeauna. Întotdeauna.

Cartofii s-au terminat mult prea repede. Și ce dacă douăzeci de familii aveau azi un cartof de mâncat? N-aș fi

putut să mai aduc măcar unul în plus? Am coborât ochii și mi-am strâns ranița în mâini. Nu puteam să dau șalurile – indiferent cât de frig urma să devină, aveam nevoie de ele pentru a doua parte a misiunii mele. Dar trebuia să-mi găsesc cât mai repede persoana de contact.

Invadatorii germani îmi luaseră totul: casa, familia, ba și mare parte din credința care fusese cândva centrul vieții mele.

Așa că nu aveam nicio problemă să iau înapoi ceva de la ei: demnitatea mea, lupta mea. Voința mea de a trăi.

Însă dacă învățasem ceva din războiul ăsta, era că nu ne putem întoarce niciodată.

CAPITOLUL 2

1 septembrie 1939 – 22 aprilie 1941

Cracovia, Polonia

În cei șaisprezece ani ai mei, trăisem trei vieți diferite. Prima fusese copilăria, plină de pace, de frumusețe și de amintiri care mi-au dăinuit în minte ca un parfum slab, dulce, dar mereu de neatins. Tata avea un atelier de cizmărie, iar mama obișnuia să cânte în timp ce ne gătea – capodopere de pește la cuptor în sos de smântână sau găluște cu carne de miel, specialitatea ei. Fratele meu, Ițac, era cu doi ani mai mic decât mine, neastâmpărat și jucăuș. Sora mea, Sara, cu alți câțiva ani mai mică, avea îmbrățișări care erau făcute din magie și le oferea cu generozitate. Viețile noastre fuseseră perfecte.

Fuseseră.

Germanii au invadat Polonia în ziua în care eu am împlinit 13 ani, un blitzkrieg care a sosit cu tancuri, bombardiere și mii de morți înainte ca țara noastră să se predea în aceeași lună. Polonia a devenit teritoriu ocupat sub controlul